

MỤC LỤC

MỤC LỤC	i
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN ÁN	iii
DANH MỤC HÌNH, BIỂU ĐỒ, HỘP	viii
DANH MỤC HÌNH, BIỂU ĐỒ, HỘP	viii
PHẦN MỞ ĐẦU	ix
1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI LUẬN ÁN.....	ix
2. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU TRONG VÀ NGOÀI NƯỚC	x
3. MỤC ĐÍCH VÀ NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI.....	x
4. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU	xi
5. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	xii
6. ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN	xiii
7. KẾT CẤU CỦA LUẬN ÁN.....	xiv
CHƯƠNG 1.....	1
NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ RÀO CẢN PHI THUẾ QUAN TRONG THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ	1
1. 1 Khái niệm và nội dung của hệ thống rào cản phi thuế quan	1
1.2 Các quy định của Tổ chức thương mại thế giới (WTO) về rào cản phi thuế quan.....	15
1.3 Tác động của các rào cản phi thuế quan tới hoạt động xuất khẩu.....	23
1.4 Những nguồn lực chủ yếu đảm bảo cho doanh nghiệp vượt rào cản phi thuế quan.....	30
1.5 Kinh nghiệm của hàng dệt may xuất khẩu Trung Quốc trong việc vượt qua rào cản phi thuế quan của Hoa Kỳ.....	39
CHƯƠNG 2.....	48
PHÂN TÍCH THỰC TRẠNG HỆ THỐNG RÀO CẢN PHI THUẾ QUAN ĐỐI VỚI XUẤT KHẨU HÀNG HOÁ CỦA VIỆT NAM.....	48
2.1 Hoạt động xuất khẩu Việt Nam trong bối cảnh gia nhập WTO.....	48
2.2 Tổng quan về thực trạng vượt rào cản phi thuế quan của các doanh nghiệp Việt Nam trong bối cảnh gia nhập WTO	56
2.3 Thực trạng và tác động của rào cản phi thuế quan của Hoa kỳ đối hàng dệt may Việt Nam.....	71
2.4 Thực trạng và tác động của rào cản phi thuế quan của EU đối hàng giầy dép Việt Nam.....	95

2.5 Thực trạng và tác động của rào cản phi thuế quan của Nhật Bản đối với hàng thủy sản Việt Nam	116
2.6 Một số bài học kinh nghiệm từ thực tiễn hàng hoá xuất khẩu Việt Nam vượt rào cản phi thuế quan	132
CHƯƠNG 3	135
MỘT SỐ KIẾN NGHỊ VÀ GIẢI PHÁP VƯỢT QUA CÁC RÀO CẢN PHI THUẾ QUAN NHẪM THÚC ĐẨY XUẤT KHẨU HÀNG HOÁ VIỆT NAM	135
3.1 Xu hướng và mục tiêu phát triển của xuất khẩu hàng hoá của Việt Nam	135
3.2 Khả năng áp dụng các rào cản phi thuế quan của một số thị trường chủ yếu đối với các mặt hàng xuất khẩu chủ lực của Việt Nam.....	147
3.3 Một số kiến nghị đối với các cơ quan quản lý nhà nước.....	153
3.4 Một số giải pháp đối với các doanh nghiệp.....	167
3.5 Một số kiến nghị về xây dựng và sử dụng rào cản ở Việt Nam.....	180
3.6 Điều kiện thực hiện các giải pháp	182
KẾT LUẬN	185
DANH MỤC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ	187
TÀI LIỆU THAM KHẢO	188
PHỤ LỤC	I

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN ÁN

Viết Tắt	Viết đầy đủ Tiếng Anh	Viết đầy đủ Tiếng Việt
ACV	Agreement on Customs Values	Hiệp định xác định trị giá Hải quan
AFTA	ASEAN Free Trade Area	Hiệp định Thương mại Tự do Châu Á
AICO	ASEAN Industrial Cooperation Scheme	Chương trình Hợp tác Công nghiệp ASEAN
APEC	Asia-Pacific Economic Cooperation (Conference)	Diễn đàn Hợp tác Kinh tế Châu Á-Thái Bình Dương
ASCM	Agreement on Subsidises and Countervailing Measures	Hiệp định về Trợ cấp và các Biện pháp Đối kháng
ASEAN	Association of South-East Asian Nations	Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á
ASEM	Asia Europe Meeting	Diễn đàn hợp tác Á - Âu
ATC	Agreement on Textiles and Clothing	Hiệp định về hàng Dệt May
CAPs	Common Action Plan	Kế hoạch Hành động chung
CE	European Conformity	Tiêu chuẩn Châu Âu
CEPT	Common Effective Preferential Tariff (ASEAN)	Chương trình Ưu đãi Thuế quan có hiệu lực chung cho Khu vực Thương mại tự do ASEAN
CITA	Committee for the Implementation of Textile Agreements	Ủy ban Thực hiện các Hiệp định Dệt may
CMT	Cutting-Making-Trimming	Gia công Xuất khẩu Ủy thác
CQXTTMQG		Cơ quan xúc tiến thương mại quốc gia
DOC	Department of Commerce	Bộ Thương mại Hoa Kỳ
DSB	Dispute Settlement Body	Cơ quan Giải quyết Tranh chấp

Viết Tắt	Viết đầy đủ Tiếng Anh	Viết đầy đủ Tiếng Việt
EC	European Commission	Ủy ban Châu Âu
EU	European Union	Liên minh châu Âu
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade	Hiệp định chung về Thuế quan và Mậu dịch
GSP	Generalized Systems Preferential	Chế độ Ưu đãi Thuế quan phổ cập
GTGT		Giá trị Gia tăng
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Point	Phân tích Môi nguy và Kiểm soát các điểm tới hạn
IAP	Individual Action Plan	Kế hoạch Hành động Riêng
LEFASO	Vietnam Leather & Footwear Association	Hiệp hội Da Giày Việt Nam
MFN	Most Favored Nation	Tối huệ Quốc
NAFTA	North American Free Trade Area	Khu vực Tự do Bắc Mỹ
NTB	Non-Tariff Barriers	Rào cản Phi Thuế quan
NTM	Non-Tariff Measures	Biện pháp Phi thuế quan
ODA	Official Development Assistance	Hỗ trợ Phát triển Chính thức
OECD	Organization for Economic Cooperation & Development	Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế.
PECC	Pacific Economic Cooperation Council (Washington, DC, USA)	Hội đồng Hợp tác Kinh tế Thái Bình Dương
PSI	Pre Shipping Inspection	Giám định Trước khi Giao hàng
SCM	Subsidies and Countervailing Measures Agreement	Hiệp định về các khoản Trợ cấp và các Biện pháp Đối kháng
SPS	Agreement on Sanitary and Phytosanitary Measures	Hiệp định về các Biện pháp Vệ sinh dịch tễ
TB	Tariff Barriers	Rào cản Thuế quan

Viết Tắt	Viết đầy đủ Tiếng Anh	Viết đầy đủ Tiếng Việt
TBT	T echnical B arriers to T rade	Hàng rào Kỹ thuật Thương mại
TMQT		Thương mại quốc tế
TNSP		Trách nhiệm sản phẩm
TRAINS	T hreat R eaction A nalysis I ndicator S ystem	Hệ thống Phân tích và Thông tin thương mại
TRIMS	T rade R elated I ntermeasure M easures	Các biện pháp Đầu tư Liên quan đến Thương mại
UNCTAD	U nited N ations C onference on T rade & D evelopment	Hội nghị Liên hợp quốc về Thương mại và Phát triển
UNDP	U nited N ations D evelopment P rogram	Chương trình Phát triển Liên Hiệp Quốc
VASEP	V ietnam A ssociation of S eafood E xporters and P roducer	Hiệp Hội Thủy sản Việt Nam
WTO	W orld T rade O rganization	Tổ chức Thương mại Thế giới

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1: Rào cản phi thuế quan theo tính chất của các biện pháp được áp dụng	9
Bảng 1.2 Phân biệt rào cản pháp lý và rào cản kỹ thuật.	10
Bảng 1.3: Các nước xuất khẩu dệt may chính vào Hoa Kỳ	40
Bảng 2.1: Kết quả kim ngạch xuất khẩu giai đoạn 2001-2006	48
Bảng 2.2: Cơ cấu hàng xuất khẩu giai đoạn 2001-2006	49
Biểu đồ 2.1: Kim ngạch xuất khẩu hàng hoá các năm 2003-2007.....	54
Biểu đồ 2.2: Kim ngạch xuất khẩu một số mặt hàng chủ yếu năm 2007.....	55
Biểu đồ 2.3: Một số thị trường xuất khẩu của Việt Nam trong năm 2007.....	56
Bảng 2.3. Các vụ kiện bán phá giá đối với hàng xuất khẩu Việt Nam	58
Bảng 2.4: Mức thuế chống bán phá giá đối với hàng cá da trơn của Việt Nam vào thị trường Hoa Kỳ.....	59
Bảng 2.5: Biểu thuế tăng dần của EU đánh vào giày da của Việt Nam (%).....	61
Bảng 2.6 : Kim ngạch xuất khẩu hàng da giày theo thị trường năm 2006.....	104
Bảng 2.7: Các nước nhập khẩu giày dép Việt Nam năm 2006	105
Bảng 2.8. Các nước xuất khẩu giày dép lớn nhất vào EU giai đoạn 2000-2004	106
Bảng 2.9: Năng lực sản xuất theo cơ cấu sản phẩm và theo thành phần kinh tế (Tính đến hết năm 2006)	112
Bảng 2.10: Quy định về vệ sinh an toàn thực phẩm đối với từng nhóm mặt hàng thủy sản.....	118
Bảng 2.11: Các mặt hàng TS của VN xuất khẩu sang Nhật Bản, 1997-2005 ...	124
Bảng 3.1: Định hướng về kim ngạch và tốc độ tăng trưởng giai đoạn 2006-2010	136
Bảng 3.2: Kim ngạch và cơ cấu của từng nhóm hàng đến 2010.....	138
Bảng 3.3: Kim ngạch và tỷ trọng của nhóm hàng nhiên liệu, khoáng sản đến 2010	139

Bảng 3.4: Kim ngạch và tỷ trọng của nhóm hàng nông, lâm, thủy sản đến 2010	140
Bảng 3.5: Kim ngạch và tỷ trọng của nhóm hàng CN và thủ công mỹ nghệ đến 2010	141
Bảng 3.6: Kim ngạch theo từng khu vực thị trường đến 2010.....	142
Bảng 3.7: Kim ngạch theo loại hình doanh nghiệp 2006-2010	146

DANH MỤC HÌNH, BIỂU ĐỒ, HỘP

Hình 1.1 Mô hình tác động của các NTB.....	29
Hình 1.2 Các nguồn lực chủ yếu cho doanh nghiệp.....	30
Hình 1.3 Nguồn lực nội tại của doanh nghiệp.....	32
Hình 1.4: Sự phối hợp trong hoạt động marketing giữa QXTTMQG và các doanh nghiệp xuất khẩu.....	36
Biểu đồ 2.1: Kim ngạch xuất khẩu hàng hoá các năm 2003-2007.....	54
Biểu đồ 2.2: Kim ngạch xuất khẩu một số mặt hàng chủ yếu năm 2007.....	55
Biểu đồ 2.3: Một số thị trường xuất khẩu của Việt Nam trong năm 2007.....	56
Biểu đồ 2.4: Kim ngạch xuất khẩu dệt may Việt Nam vào Thị trường Hoa Kỳ giai đoạn 2001 – 2007 (triệu USD)	81
Hộp 2.1: Một số yêu cầu của SA 8000.....	91
Hình 2.2: Nhãn CE (Tiêu chuẩn Châu Âu)	99
Hình 2.3: Mẫu những bộ phận của giày dép cần phải được ghi rõ	101
Hình 2.4: Mẫu chất liệu sử dụng để sản xuất giày	101
Biểu đồ 2.5: Kim ngạch xuất khẩu giày dép theo chủng loại sản phẩm từ 2002-2006	104
Biểu đồ 2.6: Giá trị và sản lượng xuất khẩu thủy sản Việt Nam sang Nhật Bản 1996-2006	123
Hộp 2.2 Cầu thả về chất lượng.....	128